

Seguretat Viària Laboral

- » L'Ajuntament de Barcelona i la Guàrdia Urbana inicien sessions de formació a les empreses per evitar els accidents *in itinere* i durant la jornada laboral
- » Aquests representen el 36% dels accidents més greus que es produeixen a la ciutat
- » S'ha contactat amb 40 empreses de la ciutat per tal d'oferir-los participar en aquest programa
- » La iniciativa pretén donar eines de seguretat viària tant al personal que es desplaça fins al lloc de treball com als que utilitzen motos, camions o furgonetes en la seva jornada laboral
- » Aquest novembre el Govern Municipal ha posat en marxa una nova campanya de seguretat viària a la ciutat, centrada en els motoristes

» Incrementar la seguretat viària a la ciutat

L'Ajuntament de Barcelona s'ha fixat com una de les seves prioritats treballar per incrementar la seguretat viària a la ciutat. L'objectiu és reduir els índexs de sinistralitat que es donen a la capital catalana i disminuir les víctimes dels accidents de trànsit als carrers de Barcelona.

El Govern Municipal aposta per protegir als col·lectius més febles de la piràmide de la mobilitat com són els vianants, els motoristes i els ciclistes. Precisament vianants i motoristes són els que concentren el major número de víctimes mortals a la ciutat i per aquest motiu s'estan duent a terme mesures específiques per reduir-ne l'accidentalitat. Durant aquest any 2014 s'ha produït un augment de l'accidentalitat, especialment entre el col·lectiu de motoristes, i per aquest motiu el Govern Municipal ha elaborat un pla de Seguretat Viària amb l'objectiu de disminuir l'accidentalitat, i especialment la de les motos i dels ciclomotors.

Dins d'aquest marc, una de les primeres mesures que s'han començat a dur a terme és l'aplicació del **programa Seguretat Viària Laboral, una iniciativa de formació en seguretat viària mitjançant el qual, la Guàrdia Urbana ha iniciat un seguit de cursos en empreses i institucions de la ciutat per tal de formar als seus treballadors sobre la manera de prevenir accidents, i especialment sobre la vulnerabilitat de les motos a la ciutat.** El projecte, que es basa en la sensibilització i la prevenció, té per objectiu dotar d'eines de seguretat viària als treballadors pel que respecta als seus desplaçaments habituals.

» 36% accidents greus *in itinere* o en jornada laboral

Fins a finals d'octubre, a Barcelona, del total de vehicles implicats en accidents de trànsit on hi ha hagut morts o ferits greus: el 15% es van produir durant accidents *in itinere* i el 21% en accidents produïts durant la jornada laboral. D'aquesta manera, sumant els dos conceptes trobem que **el 36% dels accidents més greus a la ciutat s'han produït durant desplaçaments vinculats al món laboral.**

Vehicles implicats en accidents amb ferits GREUS i MORTS			
Motiu desplaçament	2012	2013	2014 (*)
<i>In itinere</i>	57	59	46
Jornada laboral	80	87	64
No laboral	210	241	190
TOTAL	347	387	300

Les dades mostren clarament la importància d'iniciar un programa d'aquestes característiques. A banda, també cal tenir en compte que habitualment aquest sector de la població no rep formació ni indicacions en seguretat viària (a diferència d'altres col·lectius com els joves i la gent gran als quals la Guàrdia Urbana imparteix sessions específiques). No obstant, es tracta del col·lectiu més nombrós i possiblement el que té més presència al carrer, i la seva influència en la mobilitat de la ciutat és de gran importància atès que condiona la circulació tant en l'anada i la tornada a la feina (habitualment durant les hores punta) com durant les hores en les quals es desenvolupa la jornada laboral. Entre aquest segment de població destaquen dos elements que els diferencien en la seva forma de conduir: les presses i la rutina, dos factors que si no es treballen poden tenir una incidència directa en l'accidentalitat.

» Objectius del programa

L'objectiu de les sessions de formació a les empreses és reduir les víctimes de trànsit modificant conductes de risc mitjançant la divulgació d'aquells coneixements obtinguts en la investigació dels accidents que es produeixen a la nostra ciutat. El programa vol fer èmfasi en el concepte de compromís compartit per a tota la societat, i en la necessitat de treballar conjuntament per assolir la xifra de les zero víctimes en accidents de trànsit. Aquesta iniciativa se centra bàsicament en els:

- ✓ **Accidents *in itinere*:** aquells accidents de treball que s'esdevenen quan el treballador està anant cap a la feina o n'està tornant
- ✓ **Accidents laborals:** aquells accidents que es produeixen dins la jornada laboral
- ✓ Tot i així, la iniciativa també busca capacitar els treballadors amb eines de seguretat viària pels seus desplaçaments dins l'àmbit privat i personal.

El projecte, que s'ha iniciat aquest mes de novembre, **es realitzarà durant tot l'any 2015 a empreses de tota la ciutat.** Durant aquest període el material i els continguts s'aniran actualitzant en funció de les necessitats detectades. **A dia d'avui ja s'ha contactat amb una quarantena d'empreses i institucions dels deu districtes de Barcelona per tal d'oferir-los la possibilitat de col·laborar amb el programa, i ja s'han realitzat 7 sessions amb una assistència de 130 treballadors.** Entre les empreses i institucions contactades destaquen: Renfe, El Corte Inglés, Prosegur, Fira de Barcelona, la Sagrada Família, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Correus, Puig, Gremi d'Hotels, Grup BarnaPorters, Nissan, EQ Esteve o el FC.Barcelona, entre d'altres. La formació s'ofereix tant als directius com als treballadors de base, i a tots els conductors de vehicles ja siguin els de dues rodes com els de camions i furgonetes.

El programa Seguretat Viària Laboral es duu a terme des de la Guàrdia Urbana de Barcelona. Està coordinat per la Divisió Territorial i compta amb membres de la Unitat d'Investigació i Prevenció de l'Accidentalitat, de les diferents Unitats Territorials i de la Divisió de Coordinació, a banda de les Unitats Nocturnes i el Servei de Suport Diürn.

El grup de formadors en Seguretat Viària Laboral està integrat per un total de 60 membres de la Guàrdia Urbana, de diferents edats i que realitzen aquesta tasca de manera voluntària. Les sessions les imparteixen grups d'entre 2 i 3 agents en funció del nombre de públic. Aquest, és flexible en funció dels espais, disponibilitat i necessitats de l'empresa en general i pot oscil·lar entre les 15 i les 60 persones. La durada de les sessions és de 90 minuts i es realitzen amb un caràcter molt participatiu.

Quan finalitzi la sessió es passa un qüestionari als assistents per tal de comprovar si els continguts i la formació responen a les necessitats dels treballadors. Les formacions s'acompanyen de material audiovisual i també es reparteixen cartells a les empreses amb el lema: *“La teva feina més important és arribar amb seguretat”*.

» Continguts de les sessions

A les sessions es detalla que a Barcelona les classes principals d'accidents es produeixen per:

- ✓ **Abast:** la infracció o causa fonamental és la manca d'atenció.
- ✓ **Col·lisions laterals:** relacionades amb l'ocupació d'un espai sense adoptar mesures per a informar d'aquesta intenció o sense comprovar que aquest espai ja està ocupat.
- ✓ **Col·lisions fronto-laterals:** lligades bàsicament a la desobediència al semàfor.
- ✓ **Atropellaments:** poc respecte dels llocs de pas dels vianants, principalment quan el conductor del vehicle canvia de direcció.
- ✓ **Caigudes amb vehicles de dues rodes:** un dels factors que més ha pujat i que té a veure amb la manca d'atenció i/o perícia i la velocitat inadequada.

Tots aquests casos es veuen agreujats per la ingesta d'alcohol o drogues, que impliquen augment del temps de reacció, efectes sobre la visió, reducció del camp visual que disminueix la visió perifèrica, sobrevaloració de les pròpies capacitats, eufòria, agressivitat o conductes temeràries, entre d'altres. També cal tenir en compte que determinats medicaments afecten la capacitat de conduir i cal tenir-ne cura especialment dels que en fem un ús més habitual.

En les sessions es fa una especial atenció a les conseqüències que comporta conduir amb estrès (per exemple perquè s'arriba tard a la feina) i es detalla que aquest porta associades conductes com la impaciència, l'agressivitat, la conducció temerària, les decisions arriscades, les infraccions i les situacions de risc, que poden derivar en un accident. També s'incideix en els perills de la fatiga, que suposen un increment del temps de reacció, una percepció més lenta, l'acceptació inconscient de més riscos, la disminució de l'atenció i també de la precisió en els moviments. Aquest factor està present entre el 20 i el 30% dels accidents i el 25% dels conductors reconeix haver-se quedat adormit al volant. La xifra s'incrementa fins al 50% quan es pregunta als conductors si algun cop han estat a punt d'adormir-se.

Durant la formació s'alerta sobre les principals causes de distracció que poden anar associades a manipular mòbils intel·ligents, marcar un número de telèfon o parlar per telèfon, sintonitzar la ràdio, mirar el mapa, encendre una cigarreta o menjar. Tot i que a dins de ciutat les velocitats

són més reduïdes, les dades indiquen que a 100 km/h per cada segon que no es miri per on s'està circulant el cotxe recorre 27,7 metres. En el cas de ciutat, aquestes estadístiques encara són més preocupants perquè sovint les distàncies que separen els vianants que caminen de la vorera dels vehicles no són ni d'un metre de separació. També s'analitza l'efecte que té l'excés de velocitat. A 50 km/h 7 de cada 10 atropellaments són mortals, a menys de 50 km/h la xifra es redueix a 1 de cada 10. Cal tenir en compte que passar d'una velocitat de 30 km/h a una de 50/km hora comporta que es dobla la distància necessària per aturar un vehicle, passant d'11 a 28 metres.

Finalment, i en el cas dels girats indeguts, a les sessions es fa especial esment al risc que comporten quan es fan en les proximitats de les cruïlles. En aquests sentit es recomana que els conductors més fràgils (motocicletes, ciclomotors i bicicletes) prenguin mesures de conducció preventives fent-se visibles (en relació a la situació amb altres vehicles), indicant els moviments (intermitents), amb roba ben visible (reflectants) i evitant circular entre els altres vehicles i mai quan estiguin en moviment.

» Recomanacions als conductors

Les sessions formatives inclouen un seguit de recomanacions per circular amb seguretat:

- ✓ **Els trajectes rutinaris poden facilitar les distraccions.**
- ✓ **No es pot parlar pel mòbil. Després d'un minut i mig de parlar pel mòbil el conductor no percep el 40 % dels senyals i triga més a reaccionar.**
- ✓ **Cal evitar les presses.**
- ✓ **Fes-te veure: senyalitza les teves maniobres amb prou antelació.**
- ✓ **Compleix les normes: pensa en el teu entorn, hi ha més gent.**
- ✓ **Si penses conduir no prenguis alcohol ni drogues.**
- ✓ **Respecta els límits de velocitat i els passos de vianants, hi ha usuaris que són molt vulnerables.**
- ✓ **Respecta l'espai que comparteixes amb els altres conductors i amb els vianants.**

I recomanacions específiques adreçades als motoristes:

- ✓ **Equipa't adequadament (porta sempre el casc ben cordat, guants i roba amb protecció).**
- ✓ **Fes-te veure: senyalitza les teves maniobres, utilitza elements reflectants.**
- ✓ **Compleix les normes: sigues conscient de la teva fragilitat.**
- ✓ **A les cruïlles, no avancis altres vehicles per l'espai d'un possible gir.**
- ✓ **No prenguis alcohol o drogues abans de conduir la teva moto (el risc encara és més alt).**
- ✓ **Utilitza els cinc sentits quan condueixis. Anticipa't: intenta preveure moviments d'altres vehicles.**
- ✓ **Respecta l'espai que comparteixes amb els altres conductors i amb els vianants. Tots ells t'ho agrairan.**

» Campanya per incrementar la seguretat dels motoristes

Paral·lelament, i també dins del marc del Pla de Seguretat Viària centrat especialment en motos, el Govern Municipal vol donar un missatge contundent d'alerta a totes les persones que utilitzen moto o ciclomotor per desplaçar-se per la ciutat per tal que extremin la prudència, alhora que també reclama a la resta de conductors de vehicles i als vianants que circulin i transitin respectant la normativa. Cal tenir en compte que durant aquest any s'ha produït un increment del nombre d'accidents greus de moto.

Per aquest motiu **des d'aquest mes de desembre s'ha iniciat una campanya específica de comunicació centrada en els motoristes que té com a objectiu evitar els riscos potencials d'aquest col·lectiu**. Segons els estudis de la Guàrdia Urbana, les principals causes d'accident entre els motoristes es produeixen a causa de l'incorrecte comportament de l'usuari d'aquests vehicles, en concret per l'incompliment de normes de circulació. La iniciativa vol sensibilitzar als usuaris dels vehicles de dues rodes a motor per tal de millorar el seu comportament durant la conducció i reduir així els accidents de trànsit. La campanya inclou insercions en la premsa generalista, la premsa esportiva i la premsa d'oci, així com falques de ràdio a les principals emissores de la ciutat. A banda, s'inclouran banners a les diferents publicacions on-line, s'incidirà en el missatge de prevenció via twitter i es col·locaran 800 banderoles a tota la ciutat i 100 cartells amb l'alerta als motoristes a 100 suports públics de Barcelona (opis).

